

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

“Environmental Communication and Health Promotion”

**Οδηγός
Συγγραφής Μεταπτυχιακών
Εργασιών
(Διαδικασία και Συγγραφή)**

**Επιμέλεια: Κωνσταντίνα Σκαναβή
Αγάθη Σταθοπούλου**

Φεβρουάριος 2024

Εισαγωγή

Σημαντική προϋπόθεση για την ολοκλήρωση της φοίτησης και την απονομή του τίτλου σε κάθε μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/τρια είναι η συγγραφή της μεταπτυχιακής διατριβής. Έτσι μετά την επιτυχή ολοκλήρωση παρακολούθησης των μαθημάτων, τη συγγραφή της μεταπτυχιακής διατριβής και την έγκριση του περιεχομένου της από την τριμελή επιτροπή, η εργασία παρουσιάζεται σε ειδική γι' αυτό το σκοπό εκδήλωση (υποστήριξη), αφού προηγηθεί ανακοίνωση της ημερομηνίας και του χώρου παρουσίασης τουλάχιστον 15 ημέρες πριν από την συγκεκριμένη ημερομηνία. Η μεταπτυχιακή εργασία πιστώνεται με 30 μονάδες ECTS :

1. Η Διαδικασία

Στο τέλος του **β εξαμήνου** ανακοινώνονται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ τα προτεινόμενα θέματα για εκπόνηση μεταπτυχιακής εργασίας. Ο φοιτητής μελετά τα θέματα και έρχεται σε συνεννόηση με τον διδάσκοντα του ΠΜΣ που έχει προτείνει ένα θέμα που τον ενδιαφέρει. Στη συνέχεια, ο διδάσκων του ΠΜΣ καταθέτει αίτηση προς την Συντονιστική Επιτροπή αποδοχής επίβλεψης της μεταπτυχιακής εργασίας του συγκεκριμένου φοιτητή έως το αργότερο 30 Ιουνίου (του β εξαμήνου). Η Σ.Ε. εγκρίνει τον ορισμό επιβλέποντα και αποφασίζει, να ορίσει δύο ακόμη διδάσκοντες του προγράμματος για να αποτελέσουν μαζί με τον επιβλέποντα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής που θα βαθμολογήσει τη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία.

Προϋπόθεση για την υποβολή της Μεταπτυχιακής Εργασίας και την υποστήριξη είναι η επιτυχής ολοκλήρωση των μαθημάτων και της πρακτικής άσκησης. Οι εργασίες υποστηρίζονται από 1-30 Μαρτίου μετά τη λήξη του Γ' εξαμήνου. Η Μ.Ε. υποβάλλεται στη Γραμματεία του Μεταπτυχιακού (σε ηλεκτρονική μορφή) **από 1 έως 28 Φεβρουάριου**. Σε κάθε περίπτωση, η εργασία πρέπει να περιέρχεται στα χέρια της επιτροπής **έναν μήνα πριν** την υποστήριξη. Η τριμελής επιτροπή καταθέτει σχόλιά της τουλάχιστον μία εβδομάδα πριν την υποστήριξη.

Για σοβαρούς και τεκμηριωμένους λόγους ο/η μεταπτυχιακός φοιτητής μπορεί, με τη σύμφωνη γνώμη του Επιβλέποντος/της Επιβλεπούσης, να ζητήσει παράταση για ένα μήνα της ημερομηνίας υποβολής της μεταπτυχιακής του/της εργασίας .

Η εργασία αυτή παρουσιάζεται σε έκτακτο ανοικτό σεμινάριο διάρκειας μίας (1) ώρας και βαθμολογείται από τα μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής. Για την έγκριση της Μ.Ε. απαιτείται θετική ψήφος και των τριών μελών της Εξεταστικής Επιτροπής. Ο βαθμός της εργασίας προκύπτει από το Μ.Ο. των προβιβάσιμων βαθμών των εξεταστών. Ο βαθμός του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης συνάγεται από το Μ.Ο. του βαθμού της Μ.Ε. και του Μ.Ο. του βαθμού των μαθημάτων. Η κλίμακα βαθμολογίας ορίζεται από 0-10· προβιβάσιμος βαθμός ορίζεται το έξι (6) και οι μεγαλύτεροί του.

Κάθε εργασία ελέγχεται με τη βοήθεια ειδικού λογισμικού λογοκλοπής. Εάν οποιοδήποτε τμήμα της Μ.Ε. περιέχει μέρος ή κάνει χρήση επιστημονικού έργου άλλου συγγραφέα χωρίς αναφορά, θεωρείται λογοκλοπή και η Μ.Ε. μηδενίζεται. Στην περίπτωση αυτή, είναι δυνατό με απόφαση της Ε.Δ.Ε. να επιτραπεί στο φοιτητή/στη φοιτήτρια να υποβάλει Μ.Ε. με το ίδιο ή άλλο θέμα εντός του επόμενου εξαμήνου.

Μετά τη διαδικασία υποστήριξης, ο/η ΜΦ περνά τις διορθώσεις που προτάθηκαν κατά τη διαδικασία υποστήριξης και καταθέτει τη διορθωμένη εργασία του σε ηλεκτρονική μορφή στη Γραμματεία του ΠΜΣ και την καταθέτει στο αποθετήριο μεταπτυχιακών εργασιών.

Στην περίπτωση αρνητικής κρίσης, ο/η ΜΦ έχει τη δυνατότητα επανυποβολής μετά από μέγιστο χρονικό διάστημα 4 μηνών και αφού βελτιώσει την εργασία σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της επιτροπής κρίσης. Ακολουθεί δεύτερη κρίση και η εξέταση-παρουσίαση της ΜΔΕ γίνεται την περίοδο Σεπτεμβρίου. Σε αυτή την περίπτωση ο/ηΜ.Φ. υποχρεούται να κάνει εγγραφή για κάθε επιπλέον εξάμηνο και να καταβάλει τασχετικά διδάκτρα, για να έχει το δικαίωμα να υποβάλει τη διορθωμένη εργασία ως το τέλος του έκτου εξαμήνου.

Σε περίπτωση δεύτερης αποτυχίας, δεν απονέμεται στον/στην ΜΦ μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης

2.Ανάρτηση της Διπλωματικής Εργασίας στο αποθετήριο "Πολυνόη"

Η διπλωματική εργασία θα πρέπει να κατατεθεί στο ιδρυματικό αποθετήριο «Πολυνόη» σύμφωνα με οδηγίες που παρατίθενται παρακάτω link :

https://polynoe.lib.uniwa.gr/item_submission_guide.pdf.

Πριν την ανάρτηση των διπλωματικών εργασιών στο «Πολυνόη» απαραίτητη θεωρείται η ψηφιακή υπογραφή του εγγράφου. Μετά την υπογραφή δεν επιτρέπεται καμία τροποποίηση του εγγράφου, επειδή ακυρώνονται όλες οι ψηφιακές υπογραφές.

Αφού γίνει ο έλεγχος από τους υπεύθυνους του αποθετηρίου «Πολυνόη» και ολοκληρωθεί η ανάρτηση αποστέλλεται επιβεβαιωτικό μήνυμα μέσω e-mail από το «Πολυνόη»,το οποίο προωθείτε στη γραμματεία του Π.Μ.Σ., με κοινοποίηση στην γραμματεία του Τμήματος (pchealth@uniwa.gr). Μόνο τότε θεωρείται ότι έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία .

Η μεταπτυχιακή εργασία

Η διατριβή μπορεί να είναι ερευνητική εργασία (βλ. 2.2.1) ή εργασία βιβλιογραφικής ανασκόπησης (βλ. 2.2.2)
Η διατριβή θα πρέπει να είναι γραμμένη με γραμματοσειρά Calibri, με το κυρίως κείμενο σε «πλήρη

στοίχιση» και μέγεθος 12 στιγμών. Το συνολικό μέγεθος της διατριβής δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 20.000 λέξεις, χωρίς να συνυπολογίζονται σε αυτό το μέγεθος το εξώφυλλο, ο πίνακας περιεχομένων, η βιβλιογραφία, τα παραρτήματα και οι περιλήψεις. Μετά την ολοκλήρωση της συγγραφής ο κύριος επιβλέπων της διατριβής θα πρέπει να ελέγξει εάν η μορφή της ακολουθεί τις οδηγίες συγγραφής και να προβεί στις απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες. Ο κύριος επιβλέπων έχει την αποκλειστική ευθύνη για την ομοιομορφία της μεταπτυχιακής διατριβής και όλων των αντιγράφων της, πριν αυτά κατατεθούν 1. στα μέλη της επιτροπής για έλεγχο και 2. στη Γραμματεία μετά την υποστήριξη και τη διαμόρφωση της τελικής μορφής της διατριβής.

Πριν από την ολοκλήρωση των διαδικασιών βεβαιωθείτε ότι η σελιδοποίηση έγινε ως ακολούθως:

- Σελίδα Τίτλου Ελληνικά/Αγγλικά
  - ✓ Ονοματεπώνυμο
  - ✓ Τριμελής Επιτροπή
- Περίληψη Ελληνικά/ Αγγλικά
- Πρόλογος (ευχαριστίες, αφιερώσεις κ.τ.λ)
- Κατάλογος περιεχομένων με αντιστοίχιση σελίδων
- Κατάλογος Πινάκων, γραφημάτων εικόνων με αντιστοίχιση σελίδων
- Κατάλογος συντομογραφιών και συμβολισμών
- Κυρίως κείμενο της Διατριβής (Εισαγωγή, Ανασκόπηση Βιβλιογραφίας, Μεθοδολογία, Αποτελέσματα, Συζήτηση /Συμπεράσματα)
- Βιβλιογραφία
- Παραρτήματα, είτε ως μέρος της διατριβής, είτε ως ξεχωριστός τόμος σε περίπτωση μεγάλο

Δείτε στη συνέχεια ένα παράδειγμα πρώτων σελίδων

Πρότυπο σελίδας τίτλου

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ
ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

Τίτλος εργασίας

Συγγραφέας/είς
Ονοματεπώνυμο

ΑΜ:

Επιβλέπων/ουσα:
Ονοματεπώνυμο

Αθήνα, Μήνας Έτος

UNIVERSITY OF WEST ATTICA SCHOOL
DEPARTMENT
TITLE OF POSTGRADUATE PROGRAM (MSc/MBA)

Diploma Thesis

Title

Student name and surname:

Registration Number:

Supervisor name and surname:

Athens, Month Year

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ
ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Τίτλος εργασίας

Μέλη Εξεταστικής Επιτροπής συμπεριλαμβανομένου και του Επιβλέποντα

Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία εξετάστηκε επιτυχώς από την κάτωθι Εξεταστική Επιτροπή:

Α/α	ΟΝΟΜΑ ΕΠΩΝΥΜΟ	ΒΑΘΜΙΔΑ/ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΨΗΦΙΑΚΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗ

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο/η κάτωθι υπογεγραμμένος/η ..... του....., με αριθμό μητρώου ..... φοιτητής/τρια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών ..... του Τμήματος ..... της Σχολής..... του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, δηλώνω ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της μεταπτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

*Επιθυμώ την απαγόρευση πρόσβασης στο πλήρες κείμενο της εργασίας μου μέχρι ..... και έπειτα από αίτηση μου στη Βιβλιοθήκη και έγκριση του επιβλέποντα καθηγητή.

Ο/Η Δηλών/ούσα

* Ονοματεπώνυμο /Ιδιότητα
Ψηφιακή Υπογραφή Επιβλέποντα
(Υπογραφή)

* Εάν κάποιος επιθυμεί απαγόρευση πρόσβασης στην εργασία για χρονικό διάστημα 6-12 μηνών (embargo), θα πρέπει να υπογράψει ψηφιακά ο/η επιβλέπων/ουσα καθηγητής/τρια, για να γνωστοποιεί ότι είναι ενημερωμένος/η και συναινεί. Οι λόγοι χρονικού αποκλεισμού πρόσβασης περιγράφονται αναλυτικά στις πολιτικές του Ι.Α. (σελ. 6):

1.1 Τα μέρη της Εργασίας

1.1.1 Ερευνητική εργασία

● Εισαγωγή

- Παράθεση σύντομης και απόλυτα σχετικής, βιβλιογραφικής ανασκόπησης

Η εισαγωγή αρχίζει με κάποιες γενικές έννοιες που βασίζονται σε θεωρίες και συνεχίζεται με πιο συγκεκριμένες έννοιες, οι οποίες έχουν πλέον σχέση με την έρευνα που παρουσιάζεται. Γίνεται συνοπτική ενημέρωση του αναγνώστη για τις έρευνες που έχουν γίνει στο παρελθόν, παραθέτοντας τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξαν οι προηγούμενοι ερευνητές. Παρατίθενται επίσης τυχόν διαφωνίες μεταξύ των ερευνητών σχετικά με το θέμα. Συνήθως, στις αναφορές άλλων ερευνών εντοπίζονται μεταβλητές η σχέση των οποίων δεν έχει ελεγχθεί. Σε αυτό ακριβώς το στοιχείο στηρίζεται η διατύπωση του προβλήματος της προς δημοσίευση έρευνας. Η διατύπωση αυτή πρέπει να είναι σύντομη, αλλά σαφής ώστε να διευκολύνει τον καθορισμό του σκοπού της έρευνας, ο οποίος ακολουθεί την ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας.

Ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας σημαίνει λεπτομερή έρευνα στα επιστημονικά βιβλία και κυρίως στα ανάλογα, με την προς έρευνα περιοχή, επιστημονικά περιοδικά για να εντοπιστούν παρόμοιες έρευνες.

- Σκοπός της έρευνας

Στη διατύπωση του σκοπού, ή των σκοπών, της έρευνας, στον οποίο πρέπει να καθορίζονται τόσο οι ανεξάρτητες όσο και η εξαρτημένη ή οι εξαρτημένες μεταβλητές.

- Πρακτική σημασία της έρευνας

Αναφέρονται οι πρακτικές προεκτάσεις της έρευνας και η χρησιμότητα της για άλλους ερευνητές ή σχετικούς επαγγελματίες (πχ. Προπονητές, Εκπαιδευτικούς κλπ).

- Ερευνητικές υποθέσεις της έρευνας

Τα αναμενόμενα, κατά τον ερευνητή, αποτελέσματα της έρευνας.

- Μηδενικές/Στατιστικές υποθέσεις της έρευνας

Κάθε μηδενική υπόθεση θα πρέπει να αντιστοιχεί και σε ένα στατιστικό αποτέλεσμα (μετά την ολοκλήρωση της μελλοντικής στατιστικής ανάλυσης).

- Οριοθετήσεις της έρευνας

Τα όρια που θέτει ο ερευνητής στην έρευνα και ελέγχει απόλυτα (πχ την καταγωγή και το μέγεθος του δείγματος).

- Περιορισμοί της έρευνας

Τα όρια που θέτει το περιβάλλον (ή η φύση της έρευνας) στην ερευνητική διαδικασία και δεν

μπορούν να ελεγχθούν πλήρως. Αδυναμίες της έρευνας και του σχεδιασμού. Καλό είναι για κάθε περιορισμό να αναφέρεται η προσπάθεια του ερευνητή για άμβλυνση της

αρνητικής επίδρασης στο σχεδιασμό (πχ. Η ανωνυμία στα ερωτηματολόγια αμβλύνει σε μεγάλο βαθμό την έλλειψη ειλικρίνειας στη συμπλήρωση τους από τους συμμετέχοντες).

- Λειτουργικοί ορισμοί της έρευνας

Το πως ορίζει ο ερευνητής τις Μεταβλητές της έρευνας στα πλαίσια του σχεδιασμού του

● Μεθοδολογία

● Συμμετέχοντες

Επειδή το μέγεθος του δείγματος είναι ένα από τα πιο σημαντικά στοιχεία που καθορίζει την ισχύ της έρευνας, πρέπει να αναφέρεται ο αριθμός των συμμετεχόντων που θα είναι σχετικά κοντά στον τελικό αριθμό. Επίσης, περιγράφεται ο τρόπος επιλογής του δείγματος και δεν αναφέρεται απλά ότι “το δείγμα επιλέχθηκε με τυχαία δειγματοληψία”, όπως και το σκεπτικό της προτίμησής του. Είναι απαραίτητο να αναφέρονται εκείνα τα χαρακτηριστικά των εξεταζόμενων που σχετίζονται με τις μεταβλητές της έρευνας. Ακόμη, επειδή τα κίνητρα για τη συμμετοχή τους στην έρευνα είναι ένα σημαντικό στοιχείο που επηρεάζει την απόδοσή τους, πρέπει να αναφέρεται αν ήταν εθελοντές ή τους δόθηκε κάποια αποζημίωση οποιασδήποτε μορφής. Ορισμένα δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος είναι απαραίτητο να αναφερθούν, ανάλογα πάντοτε με το σκοπό της έρευνας. Σε αυτά περιλαμβάνονται το φύλο, η φυλή, η ηλικία ή η ηλικιακή κατηγορία, η εθνικότητα, ο τόπος κατοικίας, το επίπεδο μόρφωσης, το επάγγελμα και το εισόδημα. Αν κάποιο δημογραφικό στοιχείο αποτελεί μία από τις πειραματικές μεταβλητές, η περιγραφή του είναι πιο λεπτομερής.

● Όργανα μέτρησης / Προγράμματα παρέμβασης

Εδώ περιγράφονται τα μέσα που θα χρησιμοποιηθούν για τη συλλογή των δεδομένων. Αν πρόκειται για γραπτά τεστ αναφέρεται ο συντελεστής εγκυρότητας, αξιοπιστίας και αντικειμενικότητάς τους, συνοδευόμενα από αναφορές των ερευνητών που τα χρησιμοποίησαν, όπως και ο εκδοτικός οίκος από τον οποίο μπορούν να παραγγελθούν. Η ίδια περιγραφή χρειάζεται αν τα τεστ που θα χρησιμοποιηθούν μετρούν φυσικές ικανότητες (π.χ. ταχύτητα, δύναμη κλπ). Εάν πρόκειται για μηχανήματα, περιγράφονται λεπτομερώς (ονομασία, τύπος, μοντέλο, οίκος κατασκευής κλπ), ενώ παρατίθεται φωτογραφία τους αν πρόκειται για ιδιοκατασκευή. Αν πρόκειται για μηχανήματα που έχουν χρησιμοποιηθεί προηγουμένως από πολλούς ερευνητές, περιγράφονται σύντομα και γίνεται αναφορά στους προηγούμενους χρήστες τους. Αν το μέσο συλλογής δεδομένων είναι το ερωτηματολόγιο, αναφέρεται ο αριθμός των ερωτήσεων, τα επιμέρους τμήματά του, ο τύπος των ερωτήσεων (κλειστές-ανοικτές) και ο τρόπος με τον οποίο θα απαντούν οι συμμετέχοντες. Ακόμη, αναφέρεται ο συντελεστής εσωτερικής σταθερότητας α (Cronbach α) που αναφέρεται από προηγούμενους ερευνητές που το χρησιμοποίησαν.

● Διαδικασίες

Εδώ περιγράφεται πώς θα έρθουν στον τόπο μέτρησης οι συμμετέχοντες, τι προκαταρκτικές οδηγίες θα δοθούν, εάν θα γίνει επίδειξη των μηχανημάτων ή των τεστ, εάν θα υπάρξουν δοκιμαστικές προσπάθειες σε κάποιο μηχάνημα ή τεστ, εάν θα χρειαστεί προθέρμανση (όπως γίνεται στα κινητικά τεστ) κ.λ.π. Ακόμη, περιγράφεται ο τρόπος της τυχαίας κατανομής τους σε ομάδες, ή -εάν αυτή δε θα γίνει με τυχαίο τρόπο- άλλο ανάλογο κριτήριο κατανομής. Κατόπιν, αναφέρεται η σειρά των τεστ ή των προσπαθειών, καθώς και ο τρόπος εκτέλεσης στα κινητικά τεστ. Τέλος, περιγράφεται η διαδικασία συλλογής των δεδομένων για τα τεστ που είναι κοινά για όλους τους συμμετέχοντες και στη συνέχεια η διαδικασία εκείνων που διαφοροποιούνται στις διάφορες πειραματικές ομάδες.

- Προβλεπόμενη διαχείριση δεδομένων

Αναφέρεται η μορφή του σχεδιασμού της έρευνας, ανάλογα με τις ερευνητικές υποθέσεις, π.χ. παραγοντικός σχεδιασμός 2Χ3Χ2 με το τελευταίο παράγοντα να επαναλαμβάνεται. Αναφέρονται επίσης όλες οι στατιστικές αναλύσεις που θα γίνουν και οι λόγοι που τις επιβάλλουν (π.χ. χρήση μη παραμετρικών μεθόδων λόγω μη ομαλής κατανομής των δεδομένων).

1.1.2 Εργασία βιβλιογραφικής ανασκόπησης

Τι είναι η βιβλιογραφική έρευνα;

Σε μια βιβλιογραφική έρευνα προσπαθούμε να βρούμε απαντήσεις σε ερωτήματα χωρίς να συλλέξουμε εμπειρικά δεδομένα αλλά μέσα από την κριτική ανάλυση άλλων, σχετικών με το θέμα μας, δημοσιευμένων εργασιών (εμπειρικών μελετών, θεωρητικών μελετών ή, ακόμα, και άλλων βιβλιογραφικών ερευνών), δηλαδή συνοψίζοντας, ταξινομώντας, συγκρίνοντας και συνθέτοντας υλικό που έχει ήδη δημοσιευθεί.

Από ποια μέρη αποτελείται μια εργασία στην οποία γίνεται βιβλιογραφική ανασκόπηση;

Η εργασία μιας βιβλιογραφικής έρευνας αποτελείται από τουλάχιστον τρία μέρη:

α) Εισαγωγή: Εδώ οι συγγραφείς παρουσιάζουν το θέμα ή τη γενικότερη περιοχή ενδιαφέροντος και τα ερωτήματα της εργασίας τους, περιγράφουν σύντομα τάσεις στην έρευνα που έχει γίνει γύρω από το θέμα, εντοπίζουν κενά ή αντιφάσεις και τεκμηριώνουν τη σπουδαιότητα της συγκεκριμένης εργασίας. Επίσης, στην εισαγωγή οι συγγραφείς εξηγούν την «οπτική τους γωνία», δηλαδή, τα κριτήρια που χρησιμοποίησαν για την επιλογή και ταξινόμηση της βιβλιογραφίας και περιγράφουν τον τρόπο ανεύρεσης σχετικών άρθρων και τον τρόπο οργάνωσης και παρουσίασης του υλικού στο κύριο μέρος της εργασίας.

β) Κύριο μέρος: Εδώ παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας. Κατά κανόνα διαιρείται σε υποενότητες, ανάλογα με τον τρόπο ταξινόμησης και οργάνωσης του υλικού, που μπορεί, για παράδειγμα να αφορά τη μεθοδολογία των ερευνών που εξετάζονται, το θεωρητικό τους υπόβαθρο, τους στόχους τους, τη χρονολογική σειρά των ερευνών (π.χ. ανά δεκαετίες), ομοιότητες και διαφορές κλπ. Ο σκοπός των συγγραφέων δεν είναι να απαριθμήσουν με λεπτομέρεια την κάθε μελέτη που εξετάζουν, αλλά να καταλήξουν σε συμπεράσματα ομαδοποιώντας, συγκρίνοντας, και συνθέτοντας το υλικό που έχουν συγκεντρώσει.

γ) Συμπεράσματα: Οι συγγραφείς απαντούν στο/α ερώτημα/τα που έθεσαν στην εισαγωγή, συνοψίζοντας τα σημαντικότερα αποτελέσματα της δικής τους ανασκόπησης. Συζητούν μεθοδολογικά ζητήματα, τυχόν αντιφάσεις ή κενά στη μέχρι τώρα βιβλιογραφία και εφαρμογές των αποτελεσμάτων στην εκπαιδευτική πράξη. Τέλος, προτείνουν ερωτήματα που κατά τη γνώμη τους είναι σημαντικό να εξεταστούν σε μελλοντικές έρευνες.

● Βιβλιογραφία

Η βιβλιογραφία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εργασίας σας. Η βιβλιογραφία περιέχει συνήθως σ'ένα κατάλογο όλες τις αναφορές που έχετε συμβουλευτεί, τοποθετημένες σε αλφαβητική σειρά ανάλογα με το επώνυμο του πρώτου συγγραφέα. Γενικότερα οι ελληνικές και ξένες βιβλιογραφικές αναφορές θα πρέπει να παρατίθενται κατ' αλφαβητική σειρά μαζί, χωρίς να διαχωρίζονται. Η βιβλιογραφία πρέπει να είναι γραμμένη σε 1.5 διάστημα, με μία γραμμή απόσταση ανάμεσα σε κάθε νέα αναφορά. Η πρώτη γραμμή της κάθε μιας αναφοράς πρέπει να είναι ευθυγραμμισμένη με το αριστερό περιθώριο, ενώ οι ακόλουθες γραμμές θα πρέπει να έχουν εσοχή πέντε διαστημάτων προς τα δεξιά.

Τρόπος γραφής βιβλιογραφικών αναφορών μέσα στο κείμενο

Οι συγγραφείς αναφέρονται με το όνομα τους και το έτος έκδοσης του άρθρου είτε μέσα στο κείμενό ή στο τέλος της πρότασης μέσα σε παρένθεση π.χ. (Schmidt, 1982). Όταν γίνεται αναφορά σε ομάδα συγγραφέων – περισσότερα από δύο άτομα αλλά λιγότερα από έξι – γράφονται τα επίθετα όλων των συγγραφέων την πρώτη φορά της αναφοράς τους, ενώ όλες τις επόμενες φορές που γίνεται αναφορά σε αυτούς, γράφεται το επίθετο μόνο του πρώτου εξ αυτών και στη συνέχεια η λατινική φράση *et al.* Παράδειγμα: (Schmidt *et al.*, 1982) Στην περίπτωση που η αναφορά είναι το υποκείμενο μιας πρότασης και οι συγγραφείς είναι περισσότεροι από δύο και έχουν αναφερθεί ήδη προηγούμενα, γράφεται το επίθετο του πρώτου συγγραφέα και ακολουθεί η φράση «και συν.» που είναι η ελληνική απόδοση του όρου *et al.*

Παράδειγμα: «Οι Schmidt και συν. (1986) τόνισαν...». Στην περίπτωση που η αναφορά περιλαμβάνει έξι ή περισσότερους συγγραφείς, ακόμη και την πρώτη φορά γράφεται το επίθετο του πρώτου στη σειρά συγγραφέα και η φράση *et al.* Όταν περισσότεροι από ένας συγγραφείς αναφέρονται μέσα στο κείμενο τότε γράφονται με αλφαβητική σειρά. Αν υπάρχουν περισσότερες από μια αναφορές διαχωρίζονται με το σύμβολο του ελληνικού ερωτηματικού";" π.χ. (Almond & Harris, 2002; Schmidt, 1989; Tayler, 1988).

Πίνακας 1. Βασικοί τρόποι αναφορών μέσα στο κείμενο

Είδος αναφοράς	Πρώτη αναφορά μέσα στο κείμενο (ως υποκείμενο)	Ακόλουθες αναφορές μέσα στο κείμενο (ως υποκείμενο)	Παρενθετική αναφορά, πρώτη αναφορά (στο τέλος της πρότασης)	Παρενθετική αναφορά, (στο τέλος της πρότασης), ακόλουθες αναφορές)
Μια εργασία από ένα συγγραφέα	Walker (2007)	Walker (2007)	(Walker, 2007)	(Walker, 2007)
Μια εργασία από δύο συγγραφείς	Walker και Alien (2004)	Walker και Alien (2004)	(Walker & Alien, 004)	(Walker & Alien, 004)
Μια εργασία από τρεις συγγραφείς	Bradley, Ramirez, και Soo (1999)	Bradley και συν. 1999)	(Bradley, Ramirez, & Soo, 1999)	(Bradley et al., 1999)
Μια εργασία από τέσσερις συγγραφείς	Bradley, Ramirez, Soo και Walsh (2006)	Bradley και συν. 2006)	(Bradley, Ramirez, Soo, & Walsh, 2006)	(Bradley et al., 2006)
Μια εργασία από πέντε συγγραφείς	Walker, Alien, Bradley, Ramirez και Soo (2008)	Walker και συν. (2008)	(Walker, Alien, Bradley, Ramirez, & Soo, 2008)	(Walker et al., 2008)
Μια εργασία από έξι ή περισσότερους συγγραφείς	Wasserstein και συν. (2005)	Wasserstein και συν. (2005)	(Wasserstein et al., 2005)	(Wasserstein et al., 2005)
Ομάδες ερευνητών, εταιρείες οργανισμοί ως συγγραφείς (εύκολα αναγνωρίσιμοι από συντομογραφίες)	National Institute of Mental Health (NIMH, 2003)	NIMH (2003)	(National Institute of Mental Health [NIMH], 2003)	(NIMH, 2003)
Ομάδες ερευνητών συγγραφέων (χωρίς συντομογραφία)	University of Pittsburgh (2005)	University of Pittsburgh (2005)	(University of Pittsburg, 2005)	(University of Pittsburg, 2005)

Τρόπος γραφής της βιβλιογραφίας στο τέλος

Μόνο οι βιβλιογραφικές αναφορές που υπάρχουν στο κείμενο αναφέρονται στην βιβλιογραφία στο τέλος, με αλφαβητική σειρά και μετά χρονολογική με πρώτη την πιο πρόσφατη. Ο τίτλος "Βιβλιογραφία" γράφεται στην άκρη της σελίδας με πεζά γράμματα και οι βιβλιογραφικές αναφορές γράφονται κατά αλφαβητική σειρά επωνύμου των συγγραφέων. Σε περίπτωση που σε κάποιον συγγραφέα ανήκουν περισσότερες από μία αναφορές γράφονται κατά χρονολογική σειρά με την πιο πρόσφατη πρώτη.

Γενικότερα οι ελληνικές και ξένες βιβλιογραφικές αναφορές θα πρέπει να παρατίθενται κατ' αλφαβητική σειρά μαζί χωρίς να διαχωρίζονται. Όταν ένας συγγραφέας αναφέρεται δυο φορές, την μια που είναι μόνος του μπαίνει πρώτη και δεύτερη αυτή που είναι με άλλους συγγραφείς. Όταν έχουν το ίδιο επίθετο, η σειρά καθορίζεται αλφαβητικά από το μικρό όνομα των συγγραφέων.

Παραδείγματα γραφής βιβλιογραφίας

Για άρθρο

Γράφονται κατά σειρά: Επίθετο, Αρχικό ονόματος. (Έτος σε παρένθεση).

Τίτλος άρθρου.

Τίτλος περιοδικού με πλάγια γράμματα, τόμος με πλάγια γράμματα, (τεύχος σε παρένθεση), σελίδες πρώτη και τελευταία.

Παραδείγματα:

Fishbein, E. & Proctor, G. (1995). The relation of mental abilities with basketball performance. *Psychological Reports*, 23(3), 1-9.

Astrand, P. (1992). Why exercise? *Medicine and Science in Sport and Exercise*, 24, 153-162.

Άρθρο περιοδικού, 3-6 συγγραφείς

Saywitz, K. J., Mannarino, A. P., Berliner, L., & Cohen, J. A. (2000). Treatment for sexually abused children and adolescents. *American Psychologist*, 55, 1040-1049.

Άρθρο περιοδικού, περισσότεροι από 6 συγγραφείς

Wolchik, S. A., West, S. G., Sandler, I.N., Tein, J., Coatsworth, D., Lengua, L., et al. (2000). An experimental evaluation of theory-based mother and mother-child programs for children of divorce. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 68, 843-856.

Άρθρο περιοδικού με DOI:

VanNess, V. (2009). Understanding the Vikings. *Journal of Norwegian History*, 24, 223-227. doi: xxx

.....

Άρθρο εφημερίδας, χωρίς συγγραφέα

New drug appears to sharply cut risk of death from heart failure. (1993, July 15). *The Washington Post*, p. A12.

Άρθρο εφημερίδας (μη συνεχόμενες σελίδες)

Schwartz, J. (1993, September 30). Obesity affects economic, social status. *The Washington Post*, pp. A1, A4.

Για βιβλίο

Γράφονται κατά σειρά: Επίθετο, Αρχικό ονόματος. (Έτος σε παρένθεση). Τίτλος βιβλίου με πλάγιαγράμματα. Τόπος: εκδοτικός οίκος.

Παραδείγματα:

Schmidt, R. (1995). *Motor learning and performance*. Cham paign, IL: McGraw Hill.

Αυθίνος, Γ. (1998). *Άσκηση-άθληση κινητική αναψυχή οργανωτική διάσταση*. Αθήνα:

Πατάκης.

Επιμέλεια βιβλίου

Gibbs, J. T., & Huang, L. N. (Eds.). (1991). *Children of color: Psychological interventions with minority youth*. San Francisco: Jossey-Bass.

Βιβλίο, ομάδα συγγραφέων (κρατική υπηρεσία)

Australian Bureau of Statistics. (1991). *Estimated resident population by age and sex, in statistical local areas, New South Wales, June 1990* (No. 3209.1). Canberra, Australian Capital Territory: Author.

Ηλεκτρονικό βιβλίο με DOI

Author, A.A. (year of publication). *Title of work*. doi:

xxxxRios, C.L. (2007). *Writing without fear*. doi: xxxx

Για κεφάλαιο από βιβλίο

Γράφονται κατά σειρά: Επίθετο, Αρχικό ονόματος.(Έτος σε παρένθεση). Τίτλος κεφαλαίου. Στο (σεπερίπτωση ξενόγλωσσης αναφοράς: in) Αρχικό ονόματος.

Επίθετο, Τίτλος βιβλίου με πλάγια γράμματα (σελ. ή pp. σε περίπτωση ξενόγλωσσης αναφοράς και ακολουθεί η πρώτη και τελευταία σελίδα) Τόπος: Εκδοτικός οίκος.

Παραδείγματα:

Dishman, K. (1990). Determinants of participation in physical activity. In C. Bouchard, R. Shephard, T. Stephens, R. Sutton & B. McPherson. (Eds.), *Exercisefitness and health: A consensus of current knowledge* (pp. 75-10). London: Human Kinetics.

Carnahan, H., Vandervoort, A.A. & Swanson, L.R. (1993). The influence of aging on motor skill learning. In G. E. Stelmach & V. Homberg (Eds.), *Sensorimotor impairment in the elderly* (pp. 41-56). Netherlands:Klewer Academic Publishers.

Μη Αγγλικό βιβλίο

Piaget, J., & Inhelder, B. (1951). *La genèse de l' idée de hasard chez l'enfant* [The origin of the idea of chance in the child]. Paris: Presses Universitaires de France.

Βιβλίο με Αγγλική μετάφραση

Laplace, P. S. (1951). *A philosophical essay on probabilities* (F. W. Truscott & F. L. Emory, Trans.). NewYork: Dover. (Original work published 1814)

Για διδακτορική διατριβή

Γράφονται κατά σειρά: Επίθετο, Αρχικό ονόματος. (Έτος σε παρένθεση). Τίτλος διατριβής με πλάγια γράμματα. Αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο. Τόπος, Χώρα.

Παράδειγμα:

Watkins, M. (1986). *The influence of involvement and information search on consumer's choice of Recreation activities*. Unpublished Doctoral Dissertation, University of Oregon. Eugene, Oregon, USA.

Για Μεταπτυχιακή Διατριβή

Almeida, D. M. (1990). *Fathers' participation in family work: Consequences for fathers' stress and father-child relations*. Unpublished master's thesis, University of Victoria, Victoria, British Columbia, Canada.

Για πρακτικά συνεδρίων της αλλοδαπής και ημεδαπής

Γράφονται κατά σειρά: Επίθετο, Αρχικό ονόματος. (Έτος). Τίτλος παρουσίασης.

Πρακτικά τίτλος συνεδρίου με πλάγια γράμματα, Σελίδες. Τόπος: Φορέας διοργάνωσης. Παραδείγματα:

Clark, K. (1995). Assessing activity in joint replacement patients. *Proceedings of the 5 Congress in Sport*

Medicine (pp. 23-26). London: University of London.

Παπαδόπουλος, Μ. (2003). Αξιολόγηση ταχυδυναμικών ικανοτήτων εκτεινόντων μυών των κάτω άκρων σε αθλητές στίβου. *Πρακτικά 2ου Διεθνούς Συνεδρίου Φυσικής Αγωγής*, (σελ. 23-26). Αθήνα: ΤΕΦΑΑ, Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Διαδικτυακό περιοδικό

Γράφονται κατά σειρά : Επίθετο, αρχικό ονόματος (έτος). Τίτλος άρθρου. *Τίτλος περιοδικού*. Αριθμητικά στοιχεία περιοδικού. Ανακτήθηκε (ακολουθεί η ημερομηνία) μήνας, ημέρα, έτος, από (ακολουθεί η ιστοσελίδα)

Author, A. A., Author, B. B., & Author, C. C. (2000). Title of article. *Title of Periodical*, xx, xxxxxx. Retrieved month day, year, from source.

VandenBos, G., Knapp, S., & Doe, J. (2001). Role of reference elements in the selection of resources by psychology undergraduates. *Journal of Bibliographic Research*, 5, 17-123. Retrieved October 13, 2001, from <http://journals.apa.org/prvention/volume3/pre0030001a.html>

Διαδικτυακά δημοσιευμένη εργασία

Γράφονται κατά σειρά : Επίθετο, αρχικό ονόματος (έτος). *Τίτλος εργασίας*. Ανακτήθηκε (ακολουθεί η ημερομηνία) μήνας, ημέρα, έτος, από (ακολουθεί η ιστοσελίδα)

Author, A. A. (2000). *Title of work*. Retrieved month day, year, from source

Hermann, W.A. (1989). *Teaching Writing with Peer Response Group: Encouraging Revision* *ERIC Digest*. Retrieved February 10, 2001, from http://www.ed.gov/databases/ERIC_Digest/ed307616.html

Ηλεκτρονικό αντίγραφο από άρθρο περιοδικού, ανακτημένο από βάση δεδομένων

Γράφονται κατά σειρά : Επίθετο, αρχικό ονόματος (έτος). Τίτλος άρθρου. *Τίτλος περιοδικού*. Αριθμητικά στοιχεία περιοδικού. Ανακτήθηκε (ακολουθεί η ημερομηνία) μήνας, ημέρα, έτος,

από(ακολουθεί η βάση δεδομένων)

Borman, W. C., Hanson, M. A., Oppler, S. H., Pulakos, E. D., & White, L. A. (1993). Role of early supervisory experience in supervisor performance. *Journal of Applied Psychology, 78*, 443-449. Retrieved October 23, 2000, from PsycARTICLES database.

● Παραρτήματα

Εδώ παρατίθενται όσα δεν μπορούν να ενσωματωθούν στο κυρίως κείμενο ερωτηματολόγια, σχετικές επιστολές, περιγραφές οργάνων κλπ.)

Κριτήρια Αξιολόγησης της μεταπτυχιακής εργασίας

Οργάνωση και συνοχή: Είναι φανερή η δομή της εργασίας; Είναι κατανοητό από την εισαγωγή το ερώτημα της εργασίας και τι πρόκειται να ακολουθήσει; Παρουσιάζετε τις σκέψεις σας με λογική σειρά και με οργανωμένο τρόπο; Είναι ομαλή η μετάβαση από τη μία πρόταση στην άλλη και από τη μία παράγραφο στην άλλη; Είναι διατυπωμένα με σαφήνεια τα συμπεράσματα; Συνδέονται με τα ερωτήματα της εργασίας και με τις προηγούμενες παραγράφους;

Έκφραση: Είναι κατανοητά αυτά που γράφετε; Είναι το κείμενό σας λιτό και περιεκτικό; Έχετε ελέγξει την ορθογραφία;

Βάθος ανάλυσης και κριτική ικανότητα: Κάνετε σύνθεση του υλικού σας ή απλά

παραθέτετε ιδέες και δεδομένα από άλλες πηγές; Υπάρχει πρωτοτυπία στον τρόπο που έχετε συνθέσει και οργανώσει το υλικό σας; Παίρνετε θέση στο θέμα που αναπτύσσετε;

Τεκμηρίωση: Έχετε επαρκή βιβλιογραφική κάλυψη; Τεκμηριώνονται οι απόψεις σας με λογικά επιχειρήματα ή με παραπομπές στις πηγές που χρησιμοποιήσατε. Έχετε αναφέρει όλες αυτές τις πηγές; Αντιστοιχούν οι βιβλιογραφικές παραπομπές μέσα στο κείμενο με τις πηγές που έχετε συμπεριλάβει στη βιβλιογραφία;

Τρόπος παρουσίασης: Είναι η μορφοποίηση του κειμένου (γραμματοσειρά, διάστιχο, επικεφαλίδες, περιθώρια, κλπ.) ενιαία; Είναι η βιβλιογραφία γραμμένη σωστά σύμφωνα με τις οδηγίες; Υπάρχει αρίθμηση στις σελίδες;

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

UNIVERSITY OF WEST ATTICA